

bijlage

Inhoudelijke overwegingen
RvR Project Vier Maatregelen Nederrijn; deelgebied
Tollewaard

DG Natuur en Regio
Directie Regio en Ruimtelijke Economie

Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.rijksoverheid.nl/eleni

T 070 8883209
F 070 8883250

Datum
11 mei 2012

Bijlagen
1

Bijlage nummer	1
Horend bij	Vergunning Nb-wet 1998
Datum	11 mei 2012
Onze referentie	
Contactpersoon	

[O N T W E R P]

VERSIE 15/05

DE AANVRAAG

Boskalis vraagt namens Rijkswaterstaat een vergunning aan op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet 1998) voor de realisatie van het project Vier Maatregelen Nederrijn, deelgebied Tollewaard in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Nederrijn.

Uitvoering van dit project vindt plaats in het kader van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. De doelstellingen die ten grondslag liggen aan de PKB Ruimte voor de Rivier zijn het brengen van de bescherming van het rivierengebied op het wettelijke niveau en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied.

Het betreft hier de uiterwaardvergraving van de Tollewaard.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteiten wordt kortheidshalve verwezen naar de passende beoordeling behorende bij de aanvraag.

WETTELIJK KADER

Natura 2000-gebieden

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 19d (lid 1), 19e, 19ia en het artikel 19f (lid 1) van de Nb-wet 1998.

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

BELEID

In zijn algemeenheid is het ruimtelijk beleid voor de EHS-gebieden gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en - kwaliteit, geomorfologische en

aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.

DG Natuur en Regio
Directie Regio en Ruimtelijke Economie

Het rijk wil voorts voldoende veiligheid tegen overstromingen realiseren. Hiertoe richt het rijk zich op het hoofdwatersysteem, waartoe ook de grote rivieren behoren. Het rijk wil in het gebied van de grote rivieren de veiligheid tegen overstromingsgevaar handhaven en de ruimtelijke kwaliteit verbeteren. Waar nodig worden maatregelen genomen om de te verwachten hogere rivierafvoeren te verwerken. De bestaande ruimte voor de rivier wordt behouden. Hiertoe wordt in het zoekgebied voor verbreding van het winterbed, de inrichting als waterbergingsgebied, of voor de versterking van dijken, gedurende een periode van tien jaar na vaststelling van de Nota Ruimte, gevrijwaard van ontwikkelingen die een inrichting ten behoeve van de bescherming tegen overstromingen kunnen bemoeilijken.

Datum
11 mei 2012

Als randvoorwaarde voor rivierverruimende maatregelen wordt gesteld dat deze maatregelen blijven binnen de randvoorwaarden die worden gesteld door de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Hiertoe is specifiek voor het rivierengebied een Strategisch kader Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn opgesteld.

PKB Ruimte voor de Rivier

Op 19 december 2006 is de PKB Ruimte voor de Rivier door de Eerste Kamer vastgesteld. Hieronder is verkort weergegeven welk beleid in deel 3: Kabinetsbeslissing van deze PKB is verwoord.

Het (toenmalige) kabinet heeft besloten om de bescherming tegen overstromingen in het rivierengebied uiterlijk in 2015 op het vereiste niveau te brengen en tegelijk de ruimtelijke kwaliteit in het rivierengebied te verbeteren. Op de locaties, waar ruimtelijke maatregelen ten behoeve van de veiligheid worden genomen, zal de herinrichting zoveel mogelijk worden aangegrepen om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Hierbij zal in Natura 2000-gebieden worden gestreefd naar een pakket van maatregelen dat bijdraagt aan de verbetering van de habitattypen en van de leefgebieden van soorten die worden bedreigd. In lijn met de Nota Ruimte is dit gericht op het behoud van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe kernkwaliteiten van de verschillende riviertakken.

Beleidslijn grote rivieren

De Beleidslijn grote rivieren is in 2006 vastgesteld. De Beleidslijn vormt een nadere uitwerking van het ruimtelijk beleid voor het rivierbed, zoals dat in de Nota Ruimte is verwoord. De Beleidslijn beschrijft onder meer welke activiteiten kunnen worden toegelaten in het stroombed van de grote rivieren. De Nederrijn valt onder het stroomvoerend regime. Hierbij mogen in principe alleen specifiek omschreven riviergebonden activiteiten plaatsvinden. Realisatie van natuur wordt hiertoe gerekend. Als voorwaarden worden hierbij onder meer gesteld, dat er geen sprake mag zijn van een feitelijke belemmering voor het vergroten van de afvoercapaciteit, en dat er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit, dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is.

VERGUNNINGPLICHT

De aangevraagde activiteiten vinden plaats in of nabij het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Nederrijn.

Ik stel vast dat de aangevraagde activiteiten mogelijk van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelen van het bovengenoemde beschermde Natura 2000-

gebied. Om die reden ben ik van mening dat de voorgenomen activiteiten vergunningplichtig zijn onder de Nb-wet 1998.

DG Natuur en Regio
Directie Regio en Ruimtelijke Economie

BESCHERMDE NATUURWAARDEN

Beheerplan

In dit geval kan vastgesteld worden dat ten aanzien van de voorgenomen activiteiten, op het moment van besluitvorming, geen beletsel voortvloeit uit enig beheerplan op basis van de Nb-wet 1998.

Geen beheerproject

De voorgenomen activiteiten vormen een project dat geen direct verband heeft met of nodig is voor het beheer van het betrokken Natura 2000-gebied. De voorgenomen activiteiten zijn voorts nog niet eerder beoordeeld in het kader van de Nb-wet 1998.

Mogelijk significante gevolgen

Op grond van artikel 19f, lid 1 van de Nb-wet 1998 in combinatie met artikel 19g, lid 1 van de Nb-wet 1998 dient een passende beoordeling aangeleverd te worden door de initiatiefnemer. Het Europese Hof van Justitie heeft in zijn arrest van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten, indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat uitvoering van de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor dat gebied.

In dit geval kunnen dergelijke gevolgen niet bij voorbaat uitgesloten worden. Ik concludeer dat een passende beoordeling vereist is. U heeft een dergelijke passende beoordeling bij uw aanvraag gevoegd.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het desbetreffende gebied, de wezenlijke kenmerken van het gebied niet aangetast zullen worden.

In het onderstaande volgt mijn beoordeling van uw effectenanalyse en conclusies.

De diverse beschermde waarden van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Natuur' > 'Natura 2000').

In de passende beoordeling is onderzocht of sprake zou kunnen zijn van aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen voor de vogels, waarvoor het gebied van de Uiterwaarden Nederrijn is aangewezen. Het betreft de volgende vogelsoorten: oeverzwaluw; kolgans en grauwe gans.

Met betrekking tot de in de passende beoordeling geselecteerde beschermde habitattypen en soorten, merk ik deze als volledig en juist aan.

PASSENDE BEOORDELING

Habitattypen

Binnen het plangebied komt het kwalificerende habitatype glanshaverhooiland voor met een oppervlakte van circa één hectare. Als gevolg van de werkzaamheden aan de brug, zal een oppervlakte van 0,05 hectare aan glanshaverhooiland verloren gaan. Gelet op het instandhoudingsdoel van dit habitatype (behoud kwaliteit en uitbreiding oppervlakte) is er sprake van een (tijdelijk) negatief effect op dit habitatype. Als gevolg van de herinrichting van

Datum
11 mei 2012

het gebied zal er echter een oppervlakte aan glanshaverhooiland van één hectare bijkomen, waardoor het huidig aanwezige oppervlakte wordt verdubbeld. Uiteindelijk resulteert dit in een positief effect, omdat de oppervlakte aan glanshaverhooiland aanzienlijk toeneemt.

DG Natuur en Regio
Directie Regio en Ruimtelijke Economie

Datum
11 mei 2012

Vogelsoorten

De enige broedvogelsoort die in het plangebied voorkomt is de oeverwaluw. Langs de oever van de rivier bevindt zich een kolonie van circa 30-40 paartjes. Effecten op de oeverwaluw worden voorkomen door het gedeelte van de oever, waarin de kolonie zich bevindt, niet af te graven. Dit is als mitigerende voorwaarde 10) in de vergunning opgenomen. Daarnaast wordt in het gebied een nieuwe oeverwaluwwand aangelegd. Het instandhoudingsdoel (behoud van de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied) wordt door de ingrepen niet aangetast.

Voor overwinterende ganzen en andere grasetende watervogels als smient en kleine zwaan wordt het plangebied (tijdelijk) minder geschikt als foerageergebied. De zeer beperkte afname van de draagkracht voor grasetende watervogels als gevolg van de herinrichting van de Tollewaard leidt met zekerheid niet tot een significant negatief effect op grasetende watervogels als ganzen, eenden en zwanen.

Bovendien komt er in de nieuwe situatie weer natuurgrasland in het gebied dat mogelijk geschikt is als foerageergebied voor grasetende watervogels.

Met betrekking tot de conclusies uit de aangeleverde passende beoordeling kan ik instemmen.

CUMULATIE

Op basis van artikel 19f van de Nb-wet 1998 dient bij vergunningverlening voor projecten of plannen een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve effecten, indien deze projecten of plannen, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Tegelijkertijd met de herinrichting van het plangebied Tollewaard, worden ook de deelgebieden Middelwaard, Doorwerthse Waarden en Elst heringericht.

Ten aanzien van de kwalificerende broedvogels geldt dat de huidige broedplaats van de oeverwaluwkolonie gespaard blijft. De nieuwe inrichting van de Tollewaard levert bovendien een verbetering van de kwaliteit van het leefgebied van oeverwaluwen op door het creëren van meer water met natuurvriendelijke oevers. Tevens wordt een nieuwe oeverwaluwwand aangelegd.

Ten aanzien van de kwalificerende niet-broedvogelsoorten kolgans, grauwe gans, smient en kleine zwaan, geldt dat de Tollewaard na de herinrichting minder geschikt wordt als leefgebied. De zeer beperkte afname van de draagkracht voor grasetende watervogels als gevolg van de herinrichting van de Tollewaard leidt met zekerheid niet tot een significant negatief effect op grasetende watervogels als ganzen, eenden en zwanen.

Na cumulatie met de zeer geringe negatieve effecten van overige plannen en handelingen in de Tollewaard, gelegen in de Uiterwaarden Nederrijn, is het ontstaan van een significant effect uitgesloten.

DG Natuur en Regio
Directie Regio en Ruimtelijke Economie

Ik concludeer dat binnen de aangeleverde passende beoordeling een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

Datum
11 mei 2012

BESPREKING VAN DE ZIENSWIJZEN

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44, lid 3 van de Nb-wet 1998, de provincie Gelderland en de gemeenten Buren, Neder-Betuwe, Overbetuwe, Renkum en Wageningen in de gelegenheid gesteld over deze aanvraag hun zienswijze kenbaar te maken. Hiervan werd geen gebruik gemaakt.

Coördinatieprocedure

Bij de voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van de maatregelen bij het project Ruimte voor de Rivier is gekozen voor toepassing van de provinciale en een gemeentelijke coördinatieregeling, zoals bedoeld in de artikelen 3.30 en 3.33 Wet ruimtelijke ordening (Wro). De bedoeling van de voornoemde coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten in één of meerdere clusters gecoördineerd te laten plaatsvinden. Dit heeft bovendien tot gevolg dat Gedeputeerde Staten van andere bestuursorganen, tenzij dit een bestuursorgaan is van het Rijk, de medewerking kunnen vorderen, die voor het welslagen van de coördinatie nodig is.

Het toepassen van de genoemde coördinatieregeling heeft mede tot doel dat de bekendmaking van besluiten de gelegenheid tot het naar voren brengen van zienswijzen daarop, respectievelijk het indienen van beroep daartegen voor de verschillende besluiten gelijktijdig plaats vindt.

Crisis- en herstelwet

In het Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet, tweede tranche, is besloten dat alle projecten ter uitvoering van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier onder de Crisis- en herstelwet vallen. Gezien het grote maatschappelijke belang van de projecten is een snelle realisatie wenselijk (Crisis- en herstelwet, bijlage I, artikel 7.5).

Dit betekent onder meer dat:

- de Raad van State binnen zes maanden beslist op het ingestelde beroep;
- het relativiteitsvereiste geldt: de geschonden norm moet dienen om de belangen van de benadeelde te beschermen;
- er geen pro forma beroep meer kan worden ingesteld: het beroepschrift moet binnen de termijn worden ingediend;
- decentrale overheden geen beroep kunnen instellen.

Zienswijzen

Tegen onderhavig ontwerpbesluit en de overige ontwerpbesluiten kunnen door een ieder gedurende 6 weken bij voorkeur schriftelijk maar ook mondeling zienswijzen worden ingediend in de periode zoals aangegeven in de bekendmaking. In geval van een schriftelijke zienswijze dienen het zaaknummer 2012-009836 en het ontwerpbesluit waarop de zienswijze betrekking heeft, te worden vermeld.

Schriftelijk:

Schriftelijke zienswijzen kunnen in de periode zoals aangegeven in de bekendmaking gestuurd worden naar de provincie Gelderland als coördinerende instantie:

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. de heer A.M. Kwakkernaat,
Coördinator Procedures Nederrijn
Postbus 9090,
6800 GX ARNHEM

Mondeling:

Voor het indienen van een mondelinge zienswijze kan binnen de gestelde termijn van zes weken, contact worden opgenomen met de provincie Gelderland, Coördinator Procedures Nederrijn de heer A.M. Kwakkernaat (telefoon 026-3598381).

CONCLUSIE

Ik ben van mening dat de gevraagde vergunning onder voorschriften kan worden verleend.

DG Natuur en Regio

Directie Regio en Ruimtelijke Economie

Datum

11 mei 2012